

60-річчя

члена-кореспондента НАН України В.М. ОГЕНКА

28 січня виповнилося шістдесят років видатному вченому в галузі фізичної хімії та хімії, фізики і технології поверхні члену-кореспонденту НАН України Володимиру Михайловичу Огенку.

В.М. Огенко народився в с-т Верхнячці Христинівського району Черкаської області в сім'ї вчителя. Після закінчення радіофізичного факультету Київського державного університету отримав призначення на роботу до Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського АН УРСР. Уже з перших наукових досліджень майбутній вчений виявив неабиякий інтерес до вивчення теоретичних основ фізико-хімічних взаємодій, що відбуваються у поверхневому шарі твердого тіла, і хист до практичного втілення фундаментальних результатів у нових матеріалах і технологіях. У 1974 р. він захистив кандидатську дисертацію, присвячену дослідженню активних центрів поверхні дисперсних кремнеземів, після чого працював керівником групи й головним технологом Дослідного виробництва ІФХ АН УРСР. Характерним для наукових робіт В.М. Огенка є використання новітніх і нетрадиційних фізичних методів досліджень, створення власних оригінальних методик, що істотно розширює експериментальні можливості керування процесами на границі розділення фаз.

Володимир Михайлович брав активну участь у створенні та організації ефективної роботи Спеціального конструкторсько-технологічного бюро установи, будучи її директором з 1977 до 1986 року. Тоді до складу СКТБ входили дослідне виробництво та два дослідно-експериментальні заводи, які спеціалізувалися на випуску ультрадисперсних матеріалів і композитів на їх основі. Згодом вони стали технологічно-виробничою базою заснованого в 1986 р. Інституту хімії поверхні АН УРСР.

Упродовж 1986—2002 років В.М. Огенко — заступник директора Інституту хімії поверхні, завідувач відділу хімічної фізики наноструктурних систем, а з 1992 р. ще й заступник генерального директора Міжгалузевого науково-технічного комплексу (МНТК) «Хімія поверхні» НАН України. Він плідно працює над створенням радіопоглинальних матеріалів на основі високодисперсних речовин, розробкою методів істотного зниження параметрів поглинання електромагнітного випромінювання твердими тілами.

У 1988 р. Володимир Михайлович захистив докторську дисертацію, у 1991 р. одержав вчене звання професора. У 1997 р. його обрано членом-кореспондентом НАН України. Нині вчений працює головним науковим співробітником Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського НАН України.

В.М. Огенко вніс вагомий вклад у розвиток фізичної хімії гетерогенних процесів на поверхні дисперсних твердих тіл та нанорозмірних систем. Його науковий доробок у цій галузі надзвичайно багатогранний. Зокрема він вивів теоретичні закономірності, завдяки яким з'явилася можливість конструювати композиційні матеріали з керованими електрофізичними, у тому числі фотокаталітичними, характеристиками. Запропоновано високотехнологічний метод очистки поверхні твердих тіл.

Під керівництвом та за участю Володимира Михайловича з'ясовано основні принципи модифікування поверхонь дисперсних оксидів наноструктурними кластерами міді, нікелю, паладію, срібла, розроблено металізовані порошки неорганічних матеріалів для плазмового напилення теплозахисних антифрикційних та ущільнюючих покриттів на деталі газотурбінних двигунів. Вивчено особливості фотостимульованих процесів на контактних поверхнях неорганічні оксиди/полімери, розроблено композити з керованою фоточутливістю, засоби впливу на деструкцію органічних забруднювачів довкілля. Створено люмінесцентно-дозиметричні системи для візуалізації та перетворення проникаючого випромінювання. Запропоновано зразки рентгеноодноразової ВТНП-кераміки з поліпшеними характеристиками, які застосовуються при розробці високочутливих вібродатчиків, низькопольових емітерів електронів, катодолюмінесцентних екранів, детекторів УФ-випромінювання тощо. Розроблено нанотехнології одержання й модифікування вуглецевих фулереноподібних кластерів і нанотрубок. Методом молекулярно-променевої епітаксії синтезовано структури з квантово-розмірними ефектами типу квантових крапок, що використовуються у приладах нано- та оптоелектроніки.

Результати фундаментальних досліджень В.М. Огенка відображені у монографії «Теория колебаний и переориентаций поверхностных групп атомов», більш як у 300 статтях, у сотнях винаходів, захищених патентами й авторськими свідоцтвами України, Російської Федерації, країн далекого зарубіжжя.

В.М. Огенко веде значну педагогічну та науково-організаційну роботу, читав лекції на хімічному і фізичному факультетах Київського національного університету імені Тараса Шевченка, керує підготовкою аспірантів та пошуківців. Він є віце-президентом Українського хімічного товариства, заступником голови Експертної ради з хімії ВАК України, заступником голови Наукової ради з проблеми «Хімія і технологія модифікування поверхні» НАН України, заступником головного редактора міжвідомчого збірника «Химия, физика и технология поверхности». Серед учнів В.М. Огенка 15 докторів та кандидатів наук.

Творчий внесок ученого у розвиток фундаментальних основ окремих галузей фізичної хімії й фізико-хімічного матеріалознавства відзначено орденом «Знак Пошани», медалями, академічною премією ім. Л.В. Писаржевського.

Наукова громадськість щиро вітає Володимира Михайловича з ювілеєм, зичить йому міцного здоров'я, щастя, нових творчих успіхів.